

Јачање

Посета министра одбране Драгана Шутановца, била је повод за интервју са његовим домаћином, министром одбране Босне и Херцеговине др Селмом Цикотићем. Интересовали су нас погледи на актуелне односе са Србијом, реформски процеси у оружаним снагама БиХ, напредовање у евроатлантским интеграцијама, учешће у мировним мисијама... Министар Цикотић посебно је истакао изузетно добру сарадњу са Министарством одбране Србије и могућности за нове садржаје у оквиру регионалне сарадње, мултилатералних пројеката и иницијатива, укључујући и мировне операције, као и размене и школовања кадрова и заједничких вежби.

■ *Господине министре, како оцењујете сарадњу са Министарством одбране Србије и какво је Ваше виђење актуелних питања у тој сарадњи?*

– Досадашња сарадња наша два министарства је на изузетно добром нивоу. Од 2006. године потписујемо годишње планове сарадње у области одбране и њихова реализација тече без проблема. Планом за 2009. годину дефинисана су поља сарадње и то у области узајамних посета, у области медицинске евакуације из БиХ у Србију и обрнуто, учешће на семинарима и курсевима...

Тренутно се на високим војним школама у Србији школују четири официра Оружаних снага БиХ. Такође, изражен је обострани интерес за размену искустава у погледу обуке за учешће у мировним операцијама. Један припадник Војске Србије тренутно се налази на обуци у Центру за мировне операције Бутмир у Сарајеву, а у наредном периоду очекује се долазак једног официра из Србије за инструктора у овом Центру.

■ *Недавно сте учествовали у раду регионалног скупа министара одбране у Загребу, што је само једна у континуитету активности Министарства одбране БиХ на том плану. Како оцењујете значај и резултате остварене у регионалној сарадњи у Југоисточној Европи?*

– На том скупу се говорило о следећим питањима: Сигурност у ЈИ Европе: изазови и трендови, Проширење Јадранске повеље: нове могућности регионалне сарадње, Улога НАТО у ЈИ Европе: сарадња и подршка сигурносној и одбрамбеној реформи, Проширење НАТО: перспективе евроатлантских интеграција и Допринос миру и стабилности кроз операције подршке миру и операције управљања кризама.

Циљ је био усмерен на допринос регионалној стабилности ЈИ Европе, анализирајући заједничке безбедносне изазове, разговарајући о перспективама евроатлантских интеграција и будућим корацима у проширењу сарадње.

■ *Босна и Херцеговина доста је одмакла на путу евроатлантских интеграција. Од пријема у Партнерство за мир 2006. године, а онда позива на „интензивирани дијалог“ са самита НАТОа у Букурешту прошле године, стигли сте до IРАР-а (Инди-*

Сарадњом министарстава одбране Србије и Босне и Херцеговине јачамо укупну регионалну безбедност и стабилност, што нам је свима циљ и обавеза, истакао је министар Цикотић

добросуседства

видуалног партнерског акционог плана) као високог облика који практично претходи MAP-у (Акцијском плану за чланство). Какве су оцене са мартовских састанака о том питању, најпре у Сарајеву, а потом и Бриселу?

– Циљ ове посете био је усаглашавање текста „Процјене PАРP и Партнерских циљева БиХ”, односно давање коментара на достављени PАРP БиХ. У завршном делу разговора, којем су присуствовали највиши представници Министарства одбране и Оружаних снага БиХ, наглашена је потреба даљег развоја и имплементације партнерских циљева, у сарадњи са НАТО Штабом у Сарајеву као и са представницима НАТОа из Брисела. То укључује интензивне посете на различитим нивоима, посете експертских тимова и посете политичких представника. Посебно је наглашена потреба завршетка израде Стратешког прегледа одбране, чија је израда већ отпочела и за чију је реализацију потребна сарадња са другим институцијама у БиХ.

Приликом посете Бриселу потписан је Споразум о учешћу припадника Оружаних снага БиХ у Међународној мисији у Авганистану (ISAF) и Финансијски споразум о тој мисији. На основу ових споразума Босна и Херцеговина је постала чланица мисије ISAF.

Генерално, процена о IPAP-у била је врло конструктивна. Посебно је поздрављено наше придруживање ISAF-у и ниво регионалне сарадње, уз напомену да се за MAP (Акцијски план за чланство) може аплицирати у скорој будућности, уколико се настави тренд позитивних достигнућа.

■ *Како оцењујете достигнути ниво организованости и спремности Министарства одбране и оружаних снага, да испуне предвиђене мисије и задатке?*

– У периоду од 2005. па до краја 2008. године припадници ОС

БиХ учествовали су у Ираку у мисији „Ирачка слобода”. На срећу, учешће у мисији протекло је без нежељених последица. За учешће и допринос наших припадника у мисији, посебно њихову обученост и спремност за извршавање задатака мисије, добили смо изузетно високе оцене највиших званичника у Коалиционим снагама и на тај начин смо показали спремност за сваку врсту сарадње.

■ *Какве су финансијске могућности за обнављање наоружања и војне опреме? Шта планирате са средствима која нису потребна?*

– Сва војна опрема потиче из ранијих времена и пред нама је период модернизације и обнављања. Оно што представља проблем у том погледу јесу недовољна финансијска средства за потребну модернизацију.

Тренутно се у структурама одбране ажурирају спискови вишкова војне опреме и наоружања, који ће се доставити Председништву БиХ на разматрање и доношење одлуке о њиховом решавању.

Планирани видови решавања су уништавање/делаборација, продаја и донирање.

■ *У каквом су сада стању фабрике наменске производње и каква је њихова позиција на светском тржишту?*

– Наменска производња није у надлежности ресора одбране. Она је у надлежних ентитетских министарстава која се баве питањима енергетике, тако да немам увид у тренутно стање у овој области.

■ *Већ сте имали прва разматрања припреме вежбе „Здружени напор 2009” у септембру ове године, једне од најважнијих за проверу интероперабилности оружаних снага. Прошлогодишња вежба под истим називом показала је висок ниво интероперабилности комуникацијских средстава и система*

■ *Које су предности учешћа у мировним мисијама и какво је интересовање припадника оружаних снага за учествовање у њима? Колико сада имате ангажованих људи у мировним мисијама у свету?*

– Предности су вишеструке. Истовремено се доприноси изградњи стабилности и успостављању мира у кризним подручјима, изградњи система колективне безбедности, стичу се драгоцене искуства и повећава степен интероперабилности.

Интерес наших припадника за мировне мисије је велики. Тренутно имамо пет официра у мировној мисији УН у Демократској Републици Конго (MONUC), а 23. марта два наша официра су отпутовали у мисију ISAF (у саставу контингента Краљевине Данске). У наредном периоду очекује се одлазак у Авганистан још осам официра (они ће бити у саставу контингента СР Немачке). Такође, имамо и једног официре за везу у US CENTCOM –Тампа.

у оквиру НАТОа и Партнерства за мир и добру увежбаност више од 1.200 учесника из 42 земље. Који су ваши основни циљеви у овогодишњој вежби?

– Вежба „Здружени напор“ је велики догађај за Оружане снаге БиХ. Последњих 13 година одржавала се у Немачкој и ово је први пут да се таква вежба изводи ван територије земаља НАТО чланица.

Оружане снаге БиХ у овој вежби учествују од 2007. године, а од прошле године Оружане снаге БиХ добиле су статус пуноправног учесника.

Та вежба треба да покаже за Оружане снаге, али и за Босну и Херцеговину у целини, нашу способност да организујемо међународне догађаје на највишем нивоу, међународне догађаје који су врло комплексни, који ће укључивати припаднике оружаних снага из свих земаља чланица НАТОа и великог броја земаља чланица Партнерства за мир.

Дакле, припрема, организација и реализација вежбе подразумева учешће не само Оружаних снага и Министарства одбране, него и многих других структура државе БиХ. То је једна велика међународна обавеза која подразумева висок ниво поверења за Босну и Херцеговину и њене Оружане снаге.

■ У оружаним снагама БиХ од 2006. године укинута је обавезно служење војног рока. Какво је интересовање за пријем у професионалну војску?

– Интересовање за пријем у професионалну војну службу је велико. Млади желе да приступе ОС БиХ, јер знају да је то стабилан систем у којем ће након завршетка обуке добити посао. До сада смо имали два огласа за пријем у професионалну војну службу. На први Јавни оглас, за пријем 300 војника, пријављено је преко 3.500 кандидата. Слично је и са другим Јавним огласом који смо расписали у јулу 2008. године.

Ми сматрамо да ће нова генерација војника својим залагањем донети нови квалитет у јединице и да ћемо са овим настави процес подмлађивања састава ОС БиХ.

■ Како оцењујете стандард припадника оружаних снага?

– Припадници Оружаних снага БиХ по питању стандарда деле терет друштва у целини. Око 700 КМ је најнижа плата војника. Просечна плата је око 1.000 КМ. Уколико је војник удаљен више од 60 километара од касарне обезбеђује му се 400 КМ за одвојени живот и трошкови становања од 150 до 300 КМ, у зависности од чина. Ми нисмо задовољни стандардом припадника ОС БиХ, али имамо разумевања за економску ситуацију у којој се налази наша држава.

■ Занимљиво је и питање заступљености жена у оружаним снагама, од највиших чинова до војника и цивила? Какво је тренутно стање?

– Од око десет хиљада припадника ОС БиХ, 430 су жене, што износи 4,54 посто. Жене које се налазе у редовима ОС БиХ углавном су завршиле цивилне школе, а образовање за војнички позив употпуниле су кроз разне индивидуалне и институционалне едукације.

Структура личних чинова припадника оружаних снага је следећа: бригадир – 1, пуковник – 4, мајор – 10, капетан – 21, поручник – 11, потпоручник – 11, заставник I класе – 5, заставник – 9, старији водник I класе – 27, старији водник – 42, водник – 40, каплар – 65, војник I класе – 34, војник – 15 и цивилних лица 135.

Заступљене су у свим родовима и службама, од санитарске преко пешадијске, интелектуалне, информатичке, финансијске, персоналне, административно-техничке, до одређених дужности у области телекомуникација и логистичких дужности као што су руковођа, кувари и помоћно особље у кухињама и ресторанима.

Припаднице ОС БиХ учествовале су и у мисијама подршке миру у Етиопији, Еритреји и Ираку.

■ Да ли сте задовољни школовањем војног кадра – какво је искуство и с ким сарађујете на том плану?

– На школовање изван Босне и Херцеговине у току 2007. и 2008. године упу-

тили смо укупно 35 професионалних војних лица. Имамо добру сарадњу са Војском Србије, јер наше припаднике упућујемо у Генералштабну школу и Командноштабну школу. Осим у Србију, наше припаднике упућујемо на школовање у Грчку, Хрватску, Малезију, Турску, Естонију, Немачку, САД, Француску и Пакистан.

■ На крају, господине министре, ваша порука читаоцима магазина „Одбрана“.

– Приликом посете министра Шутановца Босни и Херцеговини разговарали смо о могућностима које се нуде у оквиру регионалне сарадње, мултилатералних пројеката и иницијатива, укључујући и мировне операције, као и размени и школовању кадрова, заједничким активностима и вежбама. То су само неки видови сарадње, које морамо интензивирати и нашу сарадњу подићи на виши ниво.

Овом сарадњом јачамо и укупну регионалну безбедност и стабилност, што нам је свима циљ и обавеза. У том контексту поздрављам и ваше читаоце и желим да свако, у оквиру својих могућности и надлежности, истраје у циљу јачања наших добросуседских и пријатељских односа. ■

Раденко МУТАВЦИЋ